

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-221/19 - 1

Lieta C-221/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 11. marts

Iesniedzējtiesa:

Sąd Okręgowy w Gdańsku [Gdaņskas apgabaltiesa] (Polija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 15. februāris

Kriminālprocess pret:

AV

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
  - a. Vai Padomes Pamatlēmuma 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā 3 panta 3. punkts, kurā ir noteikts, ka *tam, ka ņem vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtus spriedumus, kā noteikts 1. punktā, nav tādas sekas, ka jaunā procesa dalībvalsts iejaucas iepriekš pieņemtus spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī atceļ vai pārskata tos, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar iejaukšanos šīs tiesību normas izpratnē ir jāsaprot ne tikvien ar citā Eiropas Savienības dalībvalstī pasludinātu spriedumu piespriesta soda ietveršana spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, bet arī soda, kurš tika pieņemts izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, apvienošana šādā spriedumā ar spriedumu, kurš tika pasludināts šajā valstī sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ietvaros?*
  - b. Vai, ņemot vērā Padomes Pamatlēmuma 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz

spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā, tiesību normas, kas attiecas uz eksekvatūras procedūras noteikumiem, kas ir paredzēti [tā] 8. panta 2.–4. punktā, kā arī 19. panta 1. un 2. punktā, kuros ir norādīts, ka *amnestēt un apžēlot var sprieduma valsts un arī izpildes valsts (1. punkts); tikai sprieduma valstij ir tiesības pieņemt lēmumus par lūgumiem pārskatīt spriedumu, ar ko piespriests sods, kurš jāizpilda saskaņā ar šo pamatlēmumu (2. punkts)*, un 17. panta 1. punkta [pirmajā] teikumā, kurā ir norādīts, ka soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem, ir iespējams pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurš ietvertu tādus sodus, kas tika piespriesti ar Eiropas Savienības dalībvalstī pasludinātu spriedumu, kurš tika pieņemts izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un spriedumu, kas tika izdots šajā valstī ar spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu?

PAMATOJUMS

I. Atbilstošās tiesību normas

1. Savienības tiesības:

- a. Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumi [..]; turpmāk tekstā – “LESD”;
- b. **[oriģ. 2. lpp.]** Padomes Pamatlēmums 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā (OV L 220, 15.08.2008, 32. lpp.);
- c. Padomes Pamatlēmums 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā (OV L 327, 5.12.2008, 27. lpp.);

2. Valsts tiesības:

- a. **Kodeks karny [Kriminālkodeksa] 85. panta 4. punkts**, kurā ir noteikts, *ka spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, neietver sodus, kas tika piespriesti ar Kriminālkodeksa 114.a pantā norādītajiem spriedumiem;*
- b. **Kriminālkodeksa 114.a pants**, kurā ir noteikts:

*§ 1. Notiesājošs spriedums ir arī galīgs tiesas spriedums, ar ko persona tiek notiesāta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, un kuru pasludina tiesa, kam ir jurisdikcija krimināllietās **Eiropas Savienības dalībvalstī**, ja vien saskaņā ar Polijas krimināltiesībām darbība nav noziedzīgs nodarījums,*

izdarītājs nav saucams pie atbildības vai tika piespriests tāds sods, kas nav noteikts likumā.

§ 2. punkts. 1. punktā minētā tiesas notiesājošā sprieduma gadījumā lietās:

1) kurās tiek piemērots jauns krimināllikums, kurš stājās spēkā pēc notiesājoša sprieduma izdošanas,

2) par sodāmības dzēšanu

- piemēro tiesību aktus, kas ir spēkā notiesāšanas vietā. Nepiemēro 108. panta noteikumus.

§ 3. punkts. 1. punkta noteikumus nepiemēro, ja informācija, kas tika saņemta no sodāmības reģistra vai Eiropas Savienības dalībvalsts tiesas, nav pietiekama, lai konstatētu notiesāšanu, vai no soda var atbrīvot valsti, kurā notika notiesāšana.

II. Pamatlietas faktiskie apstākļi un tiesvedība pamatlietā

2018. gada 31. jūlijā *Sąd Okręgowy w Gdańsku* tika saņemts notiesātā AV aizstāvja lūgums pasludināt attiecībā uz AV spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu.

No notiesātā sodāmības lapas, lietas materiāliem un lietai pievienoto spriedumu norakstiem izriet, ka tas tika notiesāts kopumā ar četriem atsevišķiem spriedumiem, turklāt 3 no tiem:

- *Sąd Rejonowy w Wejherowie* [Wejherovo rajona tiesas, Polija] 1998. gada 23. oktobra spriedums [..];

- *Sąd Okręgowy w Gdańsku* [Gdaņskas apgabaltiesas, Polija] 2010. gada 24. februāra spriedums [..];

- *Sąd Rejonowy w Gdyni* [Gdiņas rajona tiesas, Polija] 2011. gada 23. novembra spriedums [..]

[oriģ. 3. lpp] ir spriedumi, kurus ir pasludinājušas Polijas tiesas, savukārt vienu – *Landgericht Lüneburg* [Līneburgas apgabaltiesas, Vācija] 2017. gada 15. februāra spriedumu [..] – ir izdevusi Vācijas tiesa.

Procedūrā par sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu tika konstatēts, ka *Landgericht Lüneburg* 2017. gada 15. februāra [..] spriedums ar *Sąd Okręgowy w Gdańsku* 2018. gada 12. februāra nolēmumu tika pieņemts izpildei Polijā. Minētajā nolēmumā tika norādīta noziedzīgu nodarījumu juridiskā kvalifikācija atbilstoši Polijas tiesību aktiem, kā arī tika norādīts, ka ir jāizpilda tikai kumulatīvs brīvības atņemšanas sods uz 5 gadiem un 3 mēnešiem – šis sods

pēc apmēra ir identisks ar *Landgericht Lüneburg* spriedumu piespriestajam sodam.

Sodi, kas šobrīd ir jāizpilda ir sodi, ko piesprieda:

- *Sąd Okręgowy w Gdańsku* [...] un kurš notiesātajam ir jāizcieš laikposmā no 2021. gada 29. novembra līdz 2030. gada 30. martam,

- ar *Landgericht Lüneburg* 2017. gada 15. februāra spriedumu, kurš tika pieņemts izpildei ar [2018. gada 12. janvāra] [...] nolēmumu, kuru notiesātais izcieš no 2016. gada 1. septembra līdz 2021. gada 29. novembrim.

Lūgumā pieņemt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, notiesātā aizstāvis norādīja, ka ņemot vērā faktu, ka iepriekš minētais Vācijas tiesas spriedums tika pieņemts izpildei Polijā, tiek izpildīti nosacījumi, kas ļauj pieņemt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurš ietver iepriekš minēto sodu, turklāt šis spriedums būtu jāizdod, pamatojoties uz pilnas absorbcijas principu.

Ar 2018. gada 5. novembra rīkojumu, pēc visu pierādījumu savākšanas, uz 2018. gada 10. decembri tika nolikta tiesas sēde ar mērķi taisīt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu. Uz šo tiesas sēdi neieradās prokurors. Turklāt aizstāvis lūdza pārcelt tiesas sēdi ar mērķi noskaidrot, kur tika saņemta notiesātā vēstule ar lūgumu ieskaitīt kopējā sodā apcietinājuma periodu Polijā un Vācijā. Ņemot vērā šos apstākļus, tiesa atlika tiesas sēdi līdz 2019. gada 10. janvārim. 2019. gada 10. janvāra tiesas sēdē aizstāvis iesniedza piedāvājumu par pierādījumiem ar mērķi iekļaut pierādījumu no lietas Nr. IV K 228/13 sakarā ar faktu, ka tajā lietā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, aptvēra Vācijas tiesas spriedumu, kurš tika pieņemts izpildei Polijā.

Tiesa iekļāva iepriekš minētos materiālus kā pierādījumus. No minētajiem materiāliem izriet, ka ar 2014. gada 29. janvāra spriedumu lietā Nr. IV K 228/13 *Sąd Okręgowy w Gdańsku* notiesātajam Z.K. tostarp apvienoja brīvības atņemšanas sodu, kas tika piespriests ar *Landgericht Göttingen* [Getingenes apgabaltiesa, Vācija] 2012. gada 13. marta spriedumu, kurš tika pieņemts izpildei Polijā, ar Polijas tiesas spriedumu.

Šo spriedumu pārsūdzēja notiesātā aizstāvis. 2014. gada 7. maija apelācijas tiesas sēdē *Sąd Apelacyjny w Gdańsku* [Gdaņskas apelācijas tiesa, Polija], pamatojoties uz *Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym* [Likums par Konstitucionālo tiesu] 3. pantu, vērsās pie *Trybunał Konstytucyjny* [Konstitucionālā tiesa, Polija] ar juridisku jautājumu, vai Kriminālkodeksa 92.a pants, ar ko aizliedz spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvo sodu, ietvert citās Eiropas Savienības dalībvalstīs pasludinātus notiesājošus spriedumus, atbilst Polijas Republikas Konstitūcijas 32. pantam [oriģ. 4. lpp.] un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. pantam. Saistībā ar Kriminālkodeksa grozījumiem šis jautājums tika grozīts ar 2015. gada 29. jūlija nolēmumu.

Ar 2016. gada 23. novembra lēmumu *Sąd Apelacyjny* nolēma atstāt notiesātā aizstāvja apelācijas sūdzību bez izskatīšanas saistībā ar to, ka aizstāvis to atsauca ar notiesātā piekrišanu. Tādēļ ar 2016. gada 15. decembra nolēmumu *Trybunał Konstytucyjny* izbeidza procedūru šajā lietā, tā kā nolēmuma izdošanas brīdī esošajā procesuālajā situācijā šī procedūra neatbilda funkcionālajam nosacījumam.

Iepriekš minētais nozīmē, ka spriedums lietā Nr. IV K 228/13 ir stājies likumīgā spēkā un viens no kumulatīviem sodiem, kas tika piespriests ar to, ir brīvības atņemšanas sods, kurš aptver Polijā izpildei pieņemto Vācijas tiesas – *Landgericht Göttingen* – pasludināto spriedumu.

2019. gada 10. janvāra tiesas sēdē iesniedzējtiesā atlika sprieduma taisīšanu līdz 2019. gada 14. janvārim un šajā sēdē atjaunoja tiesvedību ar mērķi apsvērt iespēju iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Eiropas Savienības Tiesai.

III. Prejudiciālā jautājuma pieņemamība

[..]

IV. [oriģ. 5. lpp.] Par prejudiciālo jautājumu

Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietas būtība attiecas uz pareizu Savienības tiesību aktu, kas atrodas abos iepriekš minētajos pamatlēmumos, interpretāciju attiecībā uz to, vai to saturs, jo īpaši prejudiciālajā jautājumā norādītās tiesību normas, pēc būtības liedz iespēju ietvert spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, tādu sodus, kas tika piespriesti vienā Eiropas Savienības dalībvalstī un pieņemti izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un sodus, kas tika piespriesti tajā valstī, kurā notiesātais izcieš sodu, kurš ticis pieņemts izpildei atbilstoši spriedumam, ar ko nosaka kumulatīvu sodu. Šis jautājums nav skaidrs un par to Tiesa vēl nav spriedusi.

Polijas Kriminālkodeksa 85. panta 4. punktā ir paredzēts nosacījums, kas liedz pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, norādot, ka tas neaptver tādus sodus, kas tika piespriesti ar Kriminālkodeksa 114.a pantā norādītajiem spriedumiem, proti, ar notiesājošiem spriedumiem, kas stājušies likumīgā spēkā, par noziedzīgiem nodarījumiem, kurus ir pasludinājusi Eiropas Savienības dalībvalsts tiesa, kam ir jurisdikcija krimināllietās.

Minētais regulējums atbilst risinājumam, kas pirms normas grozījumiem bija paredzēts Kriminālkodeksa 92.a pantā un kura funkciju pārņēma Kriminālkodeksa 85. panta 4. punkts.

Kriminālkodeksa 92.a pants tika ieviests Polijas tiesību sistēmā ar 2011. gada 20. janvāra likumu, un tas stājās spēkā 2011. gada 8. maijā. Ar to Polijas Republikā tiek transponēts Pamatlēmums [...] 2008/675 [...].

No likumprojekta anotācijas izriet, ka tā mērķis bija nodrošināt Polijas tiesām iespēju kriminālprocesā ņemt vērā Eiropas Savienības dalībvalstīs pasludinātus par noziedzīgiem nodarījumiem notiesājošus spriedumus.

Ar 2015. gada 20. februāra *Ustawa o zmianie ustawy Kodeks karny* [Likums par grozījumiem Kriminālkodeksā] un atsevišķiem citiem likumiem [..] Kriminālkodeksa 92. un 93. pants tika izslēgts (2015. gada 20. februāra likuma 1. panta 54. punkts). Ar minētā likuma 1. panta 46. punktu tika ieviests jauns regulējums attiecībā uz kumulatīvā soda piemērošanu, izsakot Kriminālkodeksa 85. pantu jaunā redakcijā, kur 4. punktā tika norādīta atruna, ka spriedumi, ar kuriem nosaka kumulatīvu sodu, neaptver Kriminālkodeksa 114.a pantā norādītos notiesājošos spriedumus. Tādējādi uz notiesājošu spriedumu, kas tika pasludināti Polijā un citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, aptveršanu ar spriedumu, kas nosaka kumulatīvu sodu, joprojām ir attiecināms aizliegums pieņemt šādus nolēmumus.

Iesniedzējtiesas ieskatā, pirmkārt, būtu jānosaka, kā ir jāinterpretē Pamatlēmuma [..] 2008/675 [..] 3. panta 3. punkts, ja runa ir par iespēju pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kuram būtu jāaptver sods, kas tika pieņemts izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un spriedums, kas tika izdots izpildes valstī, sprieduma, kas nosaka kumulatīvu sodu, ietvaros.

[oriģ. 6. lpp.] Iesniedzējtiesai nav šaubu par to, ka tas, ka ņem vērā Pamatlēmumā [..] 2008/675 [..] norādītos spriedumus, nedrīkst izraisīt *iejaušanos tajos, to atcelšanu vai pārskatīšanu*, kā tas ir norādīts šā pamatlēmuma 3. panta 3. punktā, tādējādi, ka vienai Eiropas Savienības dalībvalstij nav tiesību, lai iejauktos spriedumā, kas tika pasludināts citā Eiropas Savienības dalībvalstī.

Tas izriet arī no Pamatlēmuma [..] 2008/675 [..] 14. apsvēruma, kurā ir norādīts, ka iejaušanās spriedumā vai tā izpildē *inter alia* ir situācijas, kad saskaņā ar otrās dalībvalsts tiesību aktiem iepriekšējā spriedumā noteikto sodu ieskaita vai ietver citā sodā, kurš pēc tam efektīvi ir jāizpilda tiktāl, ciktāl pirmais spriedums vēl nav izpildīts vai ciktāl tā izpilde nav nodota citai dalībvalstij. Minētajā apsvērumā skaidri ir nošķirti jautājumi, kuri ir saistīti ar soda izciešanu un tā piespriešanu (konkrētajā dalībvalstī), un šis jautājums vienmēr ir tās valsts ziņā, kas izdeva spriedumu.

Tomēr aplūkotajā lietā ir radusies cita problēma. Spriedums, kurš tika pasludināts Eiropas Savienības dalībvalstī, pēc eksekvatūras procedūras vairs nav [..] tikai citā Eiropas Savienības dalībvalstī pasludināts spriedums, bet tas pilnā apmērā kļūst par pamatu visiem procesuāliem un izpildes lēmumiem, kurus ir tiesības un pienākums pieņemt tās valsts tiesām, kurā spriedumam ir jābūt izpildītam. Tieši šis jautājums rada šaubas par procedūru par sprieduma, ar kuru nosaka kumulatīvu sodu, pieņemšanu, jo brīdī, kad sods tiek nodots izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, rodas jauna faktiskā situācija; pašas pieņemšanas dēļ pasludinātais spriedums kļūst par valsts tiesību sistēmas daļu un tas ir jāizpilda saskaņā ar tās

regulējumu, kas turklāt skaidri izriet no Pamatlēmuma [...] 2008/909 [...] 17. panta 1. punkta.

Tādējādi rodas jautājums, vai Pamatlēmuma [...] 2008/675 [...] 3. panta 3. punkts attiecas tikai uz tiem spriedumiem, kas tiek pasludināti vienā Eiropas Savienības dalībvalstī un tajā tiek izpildīti, kā arī nekad nav tikuši pieņemti izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un kā tādi tie ir *jāņem vērā* veidā, kas ir paredzēts iepriekš minētā lēmuma noteikumos, vai tas attiecas arī uz spriedumiem, kas tika pieņemti izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī.

Pamatlēmumā [...] 2008/909 [...] **[oriģ. 7. lpp.]** ir ietverts sarežģīts procesuālais mehānisms, saskaņā ar kuru spriedumi, kas nosaka brīvības atņemšanas sodu, tiek pieņemti izpildei.

Saskaņā ar minētā pamatlēmuma 17. panta 1. punktu soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem, kas nozīmē, ka, ja spriedums, kurš tika pasludināts vienā Savienības dalībvalstī, tika nodots izpildei citā Savienības dalībvalstī, tad saskaņā ar šo tiesību normu šis spriedums tiek izpildīts saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem, un tādējādi, zināmā mērā – izpildes ziņā – tas faktiski kļūst par spriedumu, ko reglamentē ar šīs valsts tiesību aktiem. Lai arī soda piespriešana tāpat paliek notiesāšanas valsts ziņā (kas atbilst Pamatlēmuma [...] 2008/675 [...] 3. panta 3. punktam), tā izpilde pilnībā tiek uzdots valstij, kurā šis sods ir jāizpilda.

Pamatlēmuma [...] 2008/909 [...] 8. panta 2.–4. punktā ir paredzēti eksekvatūras procedūras noteikumi, no kuriem izriet, ka lai gan pēc būtības nav pieļaujama nekāda iejaukšanās nodotajā sodā, to ir iespējams samazināt līdz augstākajam sodam, kurš ir paredzēts valsts tiesību sistēmā, vai pielāgot soda veidu, ja ir atšķirības.

Tādēļ rodas jautājums, vai soda apmēra (vai, iespējams, tā veida) pielāgošana eksekvatūras procedūras ietvaros pēc būtības nav līdzīgs pielāgošanas veids, kas ir sastopams procedūrā par sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, taisīšanu, jo ar šo spriedumu *de facto* arī var pielāgot tikai soda apmēru.

Iesniedzējtiesas ieskatā [Pamatlēmuma 2008/909] 8. panta 2.–4. punktā norādītajā institūtā var atrast paralēles ar spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurā netiek pieļauta iejaukšanās atsevišķu spriedumu būtībā, bet vienīgi tiek pielāgots soda apmērs. Nav atzīstams, ka spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, būtu lielāka iejaukšanās izpildei pieņemtajā spriedumā, ja jau arī tā ir tikai soda apmēra pielāgošana.

Šķiet, ka šajā situācijā iespēja taisīt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, būtu soda izpildei pieņemšanas loģisks turpinājums: ja jau šāds sods kļūst par valsts tiesību sistēmas sastāvdaļu, nepastāv racionāls pamatojums tam, lai tieši izpildei pieņemtu un valsts tiesību aktiem pielāgotu sodu neapvienotu ar citu sodu (sodiem), kurš tiek izpildīts izpildes valstī. Šādi rīkojoties, zināmā mērā netiktu ievērots savstarpējas atzīšanas princips, jo īpaši tādēļ, ka, ņemot vērā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, raksturu, tās ir jāpasludina, jo tas ir konkrētā

likumpārkāpēja noziedzīgas darbības kopējais novērtējums un nepastāv racionāli argumenti tam, lai šajā novērtējumā neiekļautu tā noziedzīgo darbību citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ja sods tiek pieņemts izpildei.

[orig. 8. lpp.] Saskaņā ar lēmumu savstarpējas atzīšanas principu pret ārvalsts spriedumu ir jāattiecas tāpat kā pret valsts spriedumu, tādējādi, šķiet, sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšana situācijā, kad sods tika pieņemts izpildei un tiek izpildīts saskaņā ar izpildes valsts tiesību aktiem, pilnīgi atbilstu šim principam un kopējas tiesiskuma telpas veidošanai.

Tāpat ir jāvērs uzmanība regulējumam Pamatlēmuma [...] 2008/909 [...] 19. pantā, kurā ir noteikts, ka tikai spriedumu pasludinošai valstij ir tiesības izskatīt lūgumus pārskatīt spriedumu, kas ir racionāli un atbilst Pamatlēmuma [...] 2008/675 [...] 3. panta 3. punktam, bet no minētās tiesību normas 1. punkta izriet, ka amnestēt un apžēlot var gan spriedumu pasludinošā valsts, gan izpildes valsts. Tādējādi šis ir regulējums, kurš sniedz plašas pilnvaras izpildes valstij, turklāt, šķiet, nav strīda par to, ka abi lēmumi (amnestija un apžēlošana) var būt stipri lielāka iejaukšanās tiesas spriedumā soda ziņā nekā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, turklāt tie *de facto* – līdzīgi kā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, – tiek pieņemti pēc notiesājoša sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Runājot par pašu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, institūtu, ir jānorāda, ka tas ir īpašs un atrodas uz notiesāšanas pēc būtības un izpildes robežas. Procedūra par sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu notiek pēc tam, kad likumīgā spēkā ir stājušies tie spriedumi, kas tiek izvērtēti saistībā ar tajos piespriesto sodu apvienošanu.

Turklāt spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, nav institūts, kas būtu zināms tikai Polijas tiesībās. Eiropas Savienībā ir citas dalībvalstis, kuru tiesību sistēmā ir šis institūts. Runa tostarp ir par Itāliju (*continuazione in esecuzione*) un Vāciju, kur spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu (*Gesamtstrafenurteil*), ir regulēts Vācijas *Strafgesetzbuch* (Kriminālkodekss) 53.–55. pantā. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, institūts ir arī konstatēts Tiesas judikatūrā. Tas bija 2017. gada 10. augusta spriedumā lietā *Zdziaszek* C-271/17 PPU.

Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, mērķis ir zināmā mērā “labot” tiesisku reakciju uz tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem persona varētu tikt notiesāta vienas tiesvedības ietvaros. Tādējādi tas ir paredzēts sodīšanas racionalizācijai. Tāda sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pieņemšana, kurā būtu aptverts izpildei pieņemts sods, ne tikai neapdraud šādu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu, bet gluži pretēji – sekmē to. Ir jāņem vērā arī fakts, ka gadījumā, ja ir radies pamats, lai piespriestu kumulatīvu sodu, sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, taisīšana ir obligāta.

Iesniedzējtiesa uzskata, ka kumulatīvs sods arī nav iejaukšanās atsevišķā spriedumā tādā ziņā, ka tas neapdraud tā būtību, par neaizskaramiem uzskatot tā būtiskākos elementus, proti, vainas pastāvēšanu un konkrētā noziedzīgā

nodarījuma izdarītāja vainojamību. Tā galvenais mērķis ir nepieļaut, ka likumpārkāpējs izdarīs **[oriģ. 9. lpp.]** noziedzīgu nodarījumu atkārtoti. Tam ir jābūt efektīvai reakcijai, kurā tiktu ņemta vērā visa likumpārkāpēja noziedzīgā darbība. Sadzīvē tam ir tehnisks raksturs, un tas neraisa tādu sabiedrības uzmanību kā soda piespriešana par konkrētu noziedzīgu nodarījumu.

Ņemot vērā šādu tā raksturu, Eiropas Savienībās dalībvalstīs piespriešanu sodu, kas tika pieņemti izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ņemšana vērā kopā ar sodiem, kas šajā dalībvalstī tika piesprieesti ar spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, sniedz iespēju izvērtēt visu likumpārkāpēja noziedzīgo darbību un to apkopot, kas pat ir vēlams. Noteikti tādējādi netiktu deformēta kopējā tiesiskuma telpa, bet gan tiktu padziļināta savstarpējā uzticība un kopējā tiesiskuma telpā Savienības līmenī. Kā norādīts iepriekš, spriedums, kurš tika pieņemts izpildei, kļūst par tās valsts izpildes sistēmas daļu, kurā tas tiek izpildīts, un tam ir piemērojami šīs valsts tiesību akti.

Rezumējot ir jānorāda, ka Līguma par Eiropas Savienību 19. panta 1. punktā [...] ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.

Iesniedzējtiesa uzskata, ka efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis ir arī iespēja ietvert spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, dažādu Eiropas Savienības valstu spriedumus gadījumā, ja tie tiek pieņemti izpildei citā dalībvalstī, un citus valsts spriedumus, kas ir piesprieesti ar spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu. Efektīva aizsardzība ir tāda, kas Savienības līmenī nodrošina pilsoņiem vienādu attieksmi analogiskā situācijā. Tā kā izpildei pieņemts spriedums kļūst par tās valsts tiesību sistēmas sastāvdaļu, kurā tas ir jāizpilda, tāpat kā valsts spriedums, neiespējamība taisīt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, šādā situācijā nozīmē, ka pilsonis, kurš tika divas (vai vairāk) reizes notiesāts vienā valstī, ir labākā situācijā nekā pilsonis, kurš ir notiesāts dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs, bet kura abi (vai vairāki) sodi tiek izpildīti vienā valstī.

Iesniedzējtiesas vērtējumā līdzšinējā Tiesas judikatūrā nav sniegta atbilde uz jautājumu, kas ir norādīts pamatlietā. Turklāt pareizas Eiropas Savienības sekundāro tiesību aktu noteikumu, kas norādīti prejudiciālā nolēmumā, interpretācijas sniegšanai ir būtiska nozīme, lai atrisinātu valsts tiesā izskatāmo lietu.

[..]